

Nationalmuseets Vikingsatsning 2016-2024

Indledning

Nationalmuseet har en vigtig rolle som forsknings- og formidlingsinstitution og samarbejdspartner inden for arbejdet med vikingetiden i forhold til danske og internationale museer og forskningsmiljøer. For at udvikle denne rolle er følgende satsning fastlagt som grundlag for planlægning og indsats i perioden 2016 – 2024.

Satsningen bygger på særligt fire af museumslovens fem søjler: indsamling, forskning, formidling og bevaring. Satsningen skal samlet set fungere som:

1. En platform for beslutninger på området
2. Stimulere udvikling inden for området

I Nationalmuseets overordnede strategi er følgende indsatsområder beskrevet:

- Nationalmuseet vil udvikle sine formidlingsaktiviteter på alle platforme, så museet kommer i dialog med et endnu bredere publikum.
- Nationalmuseet vil udvikle rollen som Danmarks kulturhistoriske hovedmuseum.
- Nationalmuseet vil målrette indsatsen for at alle museets genstande bevares i en tilstand og under forhold, hvor de til enhver tid kan anvendes til formidling eller i forskningen.

Satsningen vedrørende Nationalmuseets arbejde med vikingetiden vil i relevant omfang blive fornyet løbende - f.eks. ved indgåelse af ny rammeaftale.

Vision

Nationalmuseet skal i international sammenhæng stå som en attraktiv samarbejdspartner og markant aktør inden for forskning og formidling i og af vikingetiden. Vikingetiden skal placeres internationalt som en del af den europæiske middelalder.

Overordnede målsætninger:

Satsningen har følgende overordnede målsætninger, hvad angår Nationalmuseets samling, forskning og formidling.

Samling/indsamling:

- At underbygge indsamlingen gennem målrettede udgravningsprojekter.
- At sikre tilvækst til museets samlinger af væsentlige vikingetidsgenstande som led i Nationalmuseets rolle i det danske museumslandskab (danefæ).

Forskning:

- At gennemføre forskningsmæssige satsninger på udvalgte temaer eller i geografiske områder, affødt af nye videnskabelige spørgsmål og problemstillinger samt indsamlede genstande, herunder detektorfund.
- At sikre nationalt og internationalt udblik og samarbejde med relevante parter, herunder forskning i det nordatlantiske område.

- At integrere bevarings- og naturvidenskaberne i forsknings- og udgravningsprojekter.

Formidling:

- At Nationalmuseet indgår som en aktiv medspiller i forhold til landets øvrige vikingeutstillingssteder samt for turismesektoren.
- At Nationalmuseet internationalt bidrager til udbredelsen af kendskabet til Danmark som "A Viking Destination".

Hovedmuseum/museumsfaglig bistand:

- At sikre en fortsat udvikling af Nationalmuseets opgaver mht. numismatik og runologi, herunder yde en museumsfaglig bistand til de lokale museer.
- At udvikle samarbejdet med lokale museer om andre indsatsområder, herunder Danefæ.

Delmål og implementering

Delmålene udmøntes i mere detaljerede konkrete mål og milepæle i de projektplaner, der udarbejdes som led i implementering af satsningen. Delmålene og tidsfristerne nedenfor er derfor formuleret i overordnede termer.

Der indtænkes som en fast bestanddel digitale aspekter ifm. det videre arbejde med alle delmålene.

Samling/indsamling:

- Nationalmuseets udlånspraksis justeres, så den understøtter satsningen. **Tidsfrist:** 2016/2017 (ifm. med implementering af Danefæanalysen).
- Vikingetidsgenstande opprioriteres konserveringsmæssigt, begrundet i satsningens forsknings- og/eller formidlingsmæssige formål. **Tidsfrist:** Opprioritering sker løbende i perioden 2016-2024 ifm. forsknings- og/eller formidlingsmæssige opgaver, der involverer genstande fra Vikingetiden.

Forskning:

- Gennemførelse af forskningsprojekter, der blandt andet omfatter målrettede udgravningsprojekter, blandt andet på kendte lokaliteter som Jelling og Trelleborg samt på vikingetidens gravpladser. **Tidsfrist:** Løbende ifm. de projekter, der iværksættes.
- Videreudvikling af samarbejdsaftaler med lokale museer; herunder med Bornholms Museum, VejleMuseerne, Odense Bys Museer, Museum Sønderjylland samt andre lokalmuseer. **Tidsfrist:** Løbende udvikling af samarbejdsaftalerne ifm. konkrete projekter.
- Gennemføre tværfaglige satsninger inden for Nationalmuseets egne rammer. **Tidsfrist:** Løbende ifm. konkrete projekter.
- Udvikling af formaliseret forskningssamarbejde indenfor Rigsfællesskabet (Grønland og Færøerne), med det øvrige Norden, samt eventuelt øvrige lande. **Tidsfrist:** Løbende ifm. konkrete samarbejder.

- Udvikling af projekter med udgangspunkt i vikingetidens materielle kultur f.eks. på baggrund af Danefæ/detektorfund. **Tidsfrist:** Løbende ifm. de konkrete projekter.

Formidling:

- Etablering af samarbejde med landets øvrige vikingedestinationer vedrørende markedsføring og produktudvikling (Vikingebuen – herunder f.eks. Vikingskibsmuseet, Sagnlandet Lejre, og Sydvestjyske Museer). **Tidsfrist:** 2016.
- Udarbejdelse af et midlertidigt koncept for en vandrestilling omkring vrage 6 eller på længere sigt vrage 2. **Tidsfrist:** 2016.
- Etablering af en samlet vikingedstilling i Prinsens Palæ. **Tidsfrist:** Bliver fastsat ifm. masterplanen for fornyelse af Nationalmuseets faste udstillinger i Prinsens Palæ og på museets øvrige udstillingssteder.

Hovedmuseum/museumsfaglig bistand:

- Udvikling af Nationalmuseets museumsfaglige bistand på vikingetidsområdet affødt af ny viden opnået i de projekter, som igangsættes inden for satsningens rammer. **Tidsfrist:** Løbende ifm., at der opnås ny viden i de iværksatte projekter.

Intern organisering og opfølgning på satsningen

Vikingsatsningen involverer følgende enheder på Nationalmuseet:

- Danmarks og Middelhavslandenes Oldtid
- Middelalder, Renæssance og Numismatik
- Formidling
- Miljøarkæologi og Materialeforskning
- F&F Sekretariat

Museet har desuden en rolle som lodsejer i forhold til de fortidsminder, Trelleborg og Fyrkat, som museet ejer (Drift og Administration).

Satsningen er forankret i Forskning & Formidling ved vicedirektøren/Sekretariatet. Den løbende opfølgning sker i en programgruppe bestående af cheferne for de involverede enheder. Programgruppen mødes minimum kvartalsvist.

De involverede enheder udarbejder og følger op via de projektplaner, der udarbejdes til implementering af satsningen. Der koordineres i relevant omfang med Nationalmuseets arktiske og nordatlantiske strategi. Projekterne afspejles i enhedernes årlige arbejdsplaner, hvor der afsættes medarbejder- og økonomiske ressourcer.

Nationalmuseet vil benytte sig af mulighederne for udveksling af medarbejdere mellem museer og andre relevante danske og udenlandske institutioner.

Vikingsatsningen synliggøres internt på museets intranet og eksternt på museets hjemmeside.